

žarek dobrote

3/XII
marec
2014

glasilo slovenske karitas

Karitas

ALI SI
UPAŠ?

biti z manj
ali nič alkohola

4

dni brez alkohola

v znamenje solidarnosti z vsemi,
ki trpijo zaradi alkohola.

TEMA MESECA

3 ••• Kdo si upa izstopiti iz jarma zasvojenosti?

V LUČI STROKOVNOSTI

4 ••• Materinstvo je lahko vir moči

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST

5 ••• Človek potrebuje sovrstnike

V OBMOČJU SOČUTJA

7 ••• Usklajevanje družinskega in poklicnega življenja

8 ••• Zmotne učiti

CELJE

9 ••• Mladi trije kraji so pomagali mlademu invalidu
Sašu Percu

KOPER

9 ••• Doživeli smo ledeni cunami

11 ••• Dobrodelni koncert v župnijski cerkvi v Renčah
LJUBLJANA12 ••• Srečanje sodelavcev in prostovoljcev v župnijskih
in škofijskih Karitas

12 ••• V ujmi vsi eno

12 ••• Ledena ujma

MARIBOR

13 ••• Januarsko izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev
ŽK mariborske nadškofije

14 ••• Obisk škofijske karitas Novo mesto

MURSKA SOBOTA

14 ••• Župnijska karitas Bakovci

NOVO MESTO

15 ••• Druženja nas bogatijo

16 ••• Ljudje v stiski bodo vedno med nami

17 ••• ODLAGALIŠČE - spletna botza materialnih dobrin,
ki so lahko osnova za ponovno uporabo v NVO

18 ••• Glas revnih v naši družbi

19 ••• Ne pozabimo na pomoč ljudem na Balkanu

Radio Ognjišče

v soorganizaciji s Slovensko karitas
pripravlja dobrodelno**PUSTNO SOBOTNO ISKRICO 2014,**

ki bo v soboto, 1. marca, ob 12.00

v Športni dvorani Zavoda sv.

Stanislava

v Šentvidu pod geslom

MLEKO za OTROKE.

POMAGAJMO PREŽIVETI

Peter Tomažič

Za osnovno preživetje potrebujemo najnujnejše, kot je hrana in voda. Za dostojno življenje pa potrebujemo tudi možnost, da se razvijamo, pridobivamo nova znanja in spretnosti, možnost, da počivamo, preživljamo prosti čas, se družimo in se notranje bogatimo. Iz takega življenja raste ustvarjalnost in iz nje zadovoljstvo in samozavest. Vendar če nimamo hrane, strehe nad glavo in drugega najnujnejšega, vse to odpade in ostane samo še bitka za preživetje. Tako kot velja, da imamo zdravi na tisoče želja, bolni pa le eno, tako nas tudi skrajna materialna revščina oropa polnosti življenja. Ob tem se še posebej velja zamisliti, kaj se dogaja z otroki v resnično revnih družinah.

20. februarja obeležujemo mednarodni dan socialne pravičnosti. V Evropi živi 124,5 milijona ljudi, ki so na pragu revščine ali izključenosti iz družbe. V Sloveniji pa lahko z gotovostjo rečemo, da je takih ljudi več kot 400.000. Kakorkoli že obračamo te številke, so zaskrbljujoče. In kdo so ti ljudje? Na Karitas lahko brez statistike rečemo, da gre za brezposelne, zaposlene, ki delajo v propadajočih podjetjih, mlade, ki iščejo trajno zaposlitev, velik del tistih, ki so samozaposleni, starejše z nizkimi pokojninami in seveda njihove družinske člane, predvsem otroke.

Pred kratkim sem se pogovarjal s sodelavko na eni izmed Škofijskih karitas in jo povprašal, od kod prihajajo tisti, ki potrebujejo pomoč, in ali je med njimi tudi kaj ljudi, ki so ali pa še delajo v javni upravi. Odgovorila mi je, da se spomni samo enega prejemnika iz javne uprave, ki ima nekoliko večjo družino in samo eno plačo. Lahko, da je bil njen odgovor nekoliko posplošen. Vsekakor pa velja o njem razmisliti, predvsem v smislu zadolževanja, obdavčevanja in spreminjanja zakonodaje, za katero se zdi, da ne gre v smeri ustvarjanja novih zaposlitev, ampak v smeri ohranjanja blagostanja le določenih skupin prebivalstva.

Ko se bomo v postu trudili, da bi v različnih akcijah zbrali čim več pomoči za ljudi v stiski, je prav, da se zavzamemo tudi za socialno pravičnost. Vsi ljudje imamo podobne želodce in tudi druge osnovne potrebe. Vsi imamo pravico do človeškega dostojanstva, pa naj delamo v javni upravi, gospodarstvu ali smo brezposelni, upokojeanci, kmetje ali otroci brez, z enim ali več brati in sestrami.

• FOTO NASLOVNA STRAN Andrej Gombač in ZADNJA STRAN Andrej Pavlin •

tema meseca

KDO SI UPA IZSTOPITI IZ JARMA ZASVOJENOSTI?

Jožef Kociper, dr. med., psihiater in psihoterapevt

Vsakdo, ki se srečuje z ljudmi v stiski, se – hočeš, nočeš – srečuje tudi z zasvojenostjo v tisočeri oblikah. Pa tudi če ni ravno sodelavec Karitas ali pomočnik ljudem, ima marsikdo pri nas v širšem sorodstvu koga, ki problematično pije ali pa je zasvojen z alkoholom. Propadanje in razpadanje družin ter partnerskih odnosov se dogaja vsem pred očmi. Najbolj ga čutijo partnerji in otroci, medtem ko opazovalci, pomočniki, zdravniki, kolegi in drugi bližnji vidijo objektivne posledice čezmernega pitja.

In lahko si živo predstavljamo, kako napreduje propad družine in partnerstva. Že v začetku poznanstva se pogosto pokaže vpliv odvisnosti v primarni družini, ki se prenaša v novo zvezo. Več kot polovica fantov iz alkoholnih družin se zapije, in prav tako polovica deklet iz takih družin se po nekaj letih znajde z možem, ki je alkoholik. Kako to, da se najdejo skupaj točno takšni pari? Kako se razvija odnos v času odvisnosti od alkohola in kako v obdobju okrevanja?

Kako nastaja ter propada partnerstvo in družina? Lahko si predstavljamo tipični par, moški, ki problematično pije alkoholne pijače in se zaljubi v žensko. Intuitivno čuti, da prav ona skrbi zanj in si ga želi, da mu je dosegljiva in hoče zadovoljiti samo njegove želje. Zdi se mu, da partnerka nima nobenih svojih potreb in da povrh še občuduje njegove sposobnosti.

Partnerka pa mu gre naproti: vnaprej začuti njegove potrebe, čuti se zaželena, potrebna in tudi sposobna temu moškemu pomagati. Počasi zavzame družinsko in pokroviteljsko vlogo, občuduje svojo zanesljivost in skrb za družega, dobi znamenja ljubezni od vse bolj odvisnega partnerja.

A to obdobje romantike je kmalu končano in začne se boj za prevlado. Pivec se skuša odmakniti in pomirja samega sebe, čuti krivdo, se umika in še bolj pomirja samega sebe, vse bolj se oddaljuje in uporablja vedno več obramb. Postopoma prehaja iz problematičnega pitja v zasvojenost, ki razžira in uničuje odnos.

Svojka se seveda vse bolj bori za odnose, tako za partnerstvo kot za družino. Je pretirano vpletena, kontrolira partnerja, pretirano funkcionira na zunaj, prevzema odgovornosti drugega, čuti zamero. Na nivoju medosebnih odnosov je vse bolj prizadeta. A problem ni le čustvena ranjenost, temveč tudi prilagojenost na odvisnost. Sploh ne zazna, kdaj in kako

se ujame v začarani trikotnik prizadete žrtve, neutrudne preganjalke in dominantne rešiteljice. V vseh treh vlogah se znajde in zasvojenec seveda neutrudno sodeluje: je uboga žrtev in takoj nato neusmiljeni preganjalec, tu in tam pa celo igra rešitelja partnerstva in družine. Seveda ob vsakem novem dejanju te igre oba postajata vse bolj utrujena, apatična, obupana in predvsem moralno izpraznjena. Svojka se morda obrača k Bogu, prosi in moli za pomoč, obrača se vase in išče rešitev iz začaranega kroga odvisnosti, ki pa gre neustavljivo naprej. Pri partnerju in pri njej.

Spremljevalci lahko vidimo marsikatero potezo napredovanja boleznih odvisnosti v dvoje:

Kaj se dogaja z otroki v teh družinah? Marsikateri od znakov, ki so opisani zgoraj, je tudi del doživljanja otrok alkoholikov. Svojo izkušnjo je pogumno in iskreno opisala Katarina Nadrag v knjigi Utopljenе sanje. Spregovorila je v imenu stotisočev odraslih otrok alkoholikov iz Slovenije.

Pravila v družini alkoholikov usodno vplivajo na razvoj osebnosti posameznika na poti v odraslost. Otrok, ki odraščá ob odvisnih starših, se sooča z vzdušjem kaosa, nedoslednosti, nepredvidljivosti, vzdušje je prežeto s številnimi družinskimi konflikti, polno je zanikanja in vse to povzroča pri otroku številne probleme v odnosu do sebe in do drugih. Starši mu postavljajo določena, velikokrat dvoumna pravila, ki jih ohrani še dolgo v odraslo dobo. Npr., da ne sme govoriti o družinskih problemih. Otrok je pod močnim pritiskom družine in se mora obnašati, kot da je vse normalno.

Kako se ureja partnerstvo in družina? Zasvojenost je bolezen zanikanja. Nehote, nevede pade par in družina v začaran krog odvisnosti, ki se kaže na telesu, odnosih, financah, socialnem funkcioniranju, duhovnem in moralnem propadanju. Zasvojenost, pa naj gre za odvisnost od alkohola ali drugih snovi ali pa od določenih vedenj, npr. iger na srečo, pornografije, rizične spolnosti, človeka zajame v jedru, dobesedno

VABLJENI

V soboto, 8. marca 2014, vabljeni na romanje alkoholikov in vseh, ki trpijo zaradi alkohola in drugih odvisnosti, na Brezje. Pričetek bo ob 10.00 s sveto mašo, sledilo bo **predavanje dr. Christiana Gostečnika z naslovom »Vloga žene na poti zdravljenja«** in pogovor z ozdravljenimi.

V nedeljo, 30. marca 2014, pa vabljeni na romanje na Sveto Goro v znamenje solidarnosti do vseh, ki trpijo zaradi alkohola. Romanje sodelavcev Karitas in dekanije Nova Gorica se bo pričelo ob 14.00 s križevim potom in ob 16.00 nadaljevalo s sveto mašo.

v središču njegovih možganov, kjer dojema in uravnava občutek zadovoljnosti in nagrajenosti. Bolezen zasvojenosti neizogibno vodi v predčasno umiranje in smrt. Proces lahko traja nekaj let, večinoma pa se meri v desetletjih. Zmeraj znova se konča z zlomom in krizo, le redkokdaj pride prej do zavedanja. Ura zloma je ura resnice, ki se pokaže v vsej moči. Skrivanja ni več. Prišla je ura spremembe, ki zahteva nove odločitve in nove korake. Če se posameznik in partnerja odločita za spremembo in zdravljenje, se zgoraj opisana pot obrne navzgor, v novo rast in medsebojno povezanost.

4 Kje najti oporo za premagovanje alkoholizma v družini? V začetku najbolj pomagajo osnovna spoznanja o bolezni, ki se resda začne s sodelovanjem volje, nadaljuje pa kot bolezen možganov in odnosov. Ko se vsi skupaj, prizadeta družina in okolica, nehajo slepiti in se začnejo zavedati bolezni, je možna pomoč. Alkoholik je takrat običajno že tako daleč, da težko sam poišče rešitev. Partner, otroci, bližnji udeleženci lahko takrat pomagajo s spodbujanjem k zdravljenju in napotitvijo po zdravstveno pomoč.

Največja opora v tem procesu odločanja so tiste družine, ki so se rešile jarma zasvojenosti. Zgled je tukaj močnejši od besed. So pa lahko v veliko oporo besede osebnega zdravnika, socialnega delavca, sodelavca Karitas, ki dvignejo motivacijo in odstranijo obup in apatijo pri vseh članih družine. Pozorno poslušanje in direktna vprašanja človeku, ki se počasi zaveda dogajanja v sebi in v bližnjih odnosih, lahko ustvarijo nekaj novega. Kratke primerne pripombe oddaljenih svojcev, vprašanja zdravnika glede telesnega zdravja, zmanjševanje stigmatiziranosti in moraliziranja odpirajo pot za resnično spremembo pri posamezniku in družini. Socialna mreža treznih prijateljev in znancev daje moč tako alkoholiku kot njegovi družini, tako v začetku zdravljenja kot še dolga leta pozneje.

Čas prilagajanja odvisnika in partnerja v rehabilitaciji je dolg. Začne se izgradnja novega, skupnega življenja, pozorno pristopanje k drugemu, premagovanje spolne frustracije, skupno obiskovanje skupine za samopomoč – skupine abstinentov, pogovori o skupni prihodnosti, postopna izgradnja dobrih družinskih odnosov, osebnostni razvoj, uresničevanje želja, ponovno skupno prevzemanje odgovornosti.

V tem procesu, ki se običajno začne z nekajmesečnim zdravljenjem v bolnišnici, na odseku za odvisnosti, sledi petletno zdravljenje in rehabilitacija v terapevtski skupini. Te se sestajajo vsak teden, za okrog dve uri. Pri tem sodelujemo terapevti vseh mogočih šol in izkušenj, z individualno, partnersko in družinsko psihoterapijo.

V našem društvu za zdravo življenje Nova pot Randenci je združenih več terapevtskih skupin. Društvo je nastalo na pobudo zdravljenih alkoholikov in zelo dopolnjuje delo, ki poteka v terapevtskih srečanjih. Resnična sprememba pri posamezniku in v odnosih se zgodi ob sodelovanju drugih zdravljenecov in svojcev, ki najbolj razumejo in znajo ravnati z odvisnostjo. Čudovito je spremljati pare in družine, ki se v procesu rehabilitacije uredijo in začnejo polno živeti. Mnogi se tudi po končanem petletnem zdravljenju spontano povezujejo v prijateljskih skupinah in si še naprej pomagajo skozi življenjske izzive. •

v luči strokovnosti

MATERINSTVO JE LAHKO VIR MOČI

Suzana Gliha Škufca

Z bralkami in bralci Žarka dobrote želim deliti zgodbo Anamarije, ki je v iskanju boljšega življenja v Slovenijo prišla pred tremi leti in pol. Zaposlila se je v gostinskem lokalu. Zaslužila je zelo dobro, saj je pogosto delala po cele dneve.

»Potem sem se zaljubila v Slovenca in začela sva živeti skupaj. Ko sem zanosila, me je zapustil. Z menoj ni želel nobenih stikov več. Ostala sem sama, noseča, v tuji državi. Da bi se vrnila domov noseča brez moža, si nisem upala niti pomisliti. To bi bila sramota. Doma imam očeta, ki se preživlja s kmetijstvom, in dva brata. Tam je še hujša kriza kot pri vas. Plače so nizke, ne zadoščajo za preživetje.«

Zaradi nosečnosti je ostala tudi brez službe in brez dohodka. Začasno jo je k sebi vzela prijateljica. Rodila je fantka. Zaradi prostorske stiske ga ni mogla vzeti s seboj k prijateljici. Pustila ga je v porodnišnici. Center za socialno delo je poskrbel zanj in ga namestil v

dni brez alkohola

Na Slovenski karitas 5. marca 2014 začnemo akcijo **40 brez alkohola v znamenju solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi nasilja, nesreč in bolezni, ki so posledice alkohola**. Letošnje geslo akcije je »**Ali si upaš?**«. Vsak izmed nas je povabljen, da se priključi akciji in je zgled otrokom in mladostnikom ter je s svojo odpovedjo solidaren do vseh, ki trpijo zaradi alkohola.

Foto: Dominik Jagodič, fotografija je ilustrativna.

rejniško družino. Občasno ga je obiskovala. Videla je, da mu ni hudega. Imel je srečo, da je bil nameščen k rejnici, ki ga je zares vzljubila.

Ker pa je bil otrok tuji državljan, je problem postal mednarodni. Stališče pristojnih služb je bilo: »Če mati ne bo poskrbela za otroka, ga bo treba vrniti v matično domovino.« Anamarijo je takrat zbolelo. Pripoveduje: »Takrat so se v meni vzbudila čustva. Skrb in strah ... Vedela sem, da moram storiti vse, da preprečim vrnitev otroka v domovino. Tam bi ga dali v sirotišnico ... Bilo mi je jasno, da se bom morala potruditi in dobiti otroka nazaj.«

Na pobudo Centra za socialno delo in po mnogih pogovorih je prišla v Materinski dom. Najprej sama, a odločena, da si uredi življenje skupaj s sinom. In sva začeli po korakih, ob sodelovanju Centra za socialno delo. Najprej vključitev v program Materinskega doma. Anamarija je bila zelo vodljiva in pripravljena sodelovati v vseh aktivnostih ter tudi na socialnih delavnicah, kjer se pogovarjamo o določenih temah, ki zadevajo problematiko naših uporabnic. Skrb za otroka, zase, za čistočo hiše, priprava obrokov, delo na sebi ...

Z individualnimi razgovori sva ustvarjali medsebojno zaupanje ter izpolnjevali individualni načrt, katerega bistvena točka je bila: narediti vse, da se sin vrne nazaj k mami. **Niti za trenutek ni podvomila v sposobnost samostojne skrbi za sina.** Tudi jaz sem verjela vanjo. Poiskali sva knjige o skrbi za dojenčka, o prehrani, o vzgoji ter se o njih pogovarjali. Vse jo je zanimalo.

Sama je začutila, kdaj je bil pravi čas, da začne zbirati oblačila za sina. Nekaj jih je dobila od ostalih mater v Materinskem domu, nekaj v skladišču Karitas. Lepo je bilo videti, s kakšno skrbjo je oblačila prala in likala. Poiskali sva tudi otroško posteljnino, da je lahko pripravila posteljico. Našli sva nekaj plišastih igračk, da je bila soba videti bolj »otroško«.

Vseskozi je hodila na obiske k sinu, včasih večkrat na teden. Z rejnico in Centrom za socialno delo so bili dogovorjeni pogostejši obiski sina, da bi se čim prej navadil prisotnosti mame. Tudi ko je otrok šel k zdravniku na pregled, je bila poleg rejnice zraven tudi

Anamarija. Sprva se je počutila odveč in je opazovala bolj s strani. Spodbujali smo jo k vključevanju in prevzemanju pobude. Naj sama prime otroka in ga nese v ambulanto, naj ga sama sleče in pripravi za pregled, naj sama zdravnico kaj vpraša v zvezi z otrokovim zdravjem. Saj je vendar ona mama!

Počasi je pridobivala moč in pogum ter se začela še bolj aktivno vključevati v sinovo življenje. Ko je rejnica pripeljala otroka na stik, ni več čakala, da ji ga bo posadila v naročje, ampak ga je vzela s sedeža sama in se začela z njim pogovarjati. Otrok jo je sprejemal in se ji že na daleč smehljal, ko jo je zagledal.

Po enem mesecu bivanja v Materinskem domu je končno lahko vzela sina s seboj za eno popoldne. Tisti dan ga ni spustila iz rok. Kot vsaka skrbna mama je že prej vse pripravila, da bi bilo sinu udobno. Nahranila ga je, potem pa ji je zaspal v naročju. Peljala ga je na prvi sprehod. Ostanek popoldneva sta preživela ob igri in otroškem čebljanju.

Obiski sina pri mami so se podaljševali, dokler ni za vedno ostal pri njej. Ukrep oddaje v rejništvo je bil ukinjen. Otrok je postal ljubljencek vseh uporabnic in delavk v Materinskem domu.

Zdaj živita od prihrankov, saj kot tuja državljanica z začasnim bivanjem v Sloveniji Anamarija nima pravice do socialne pomoči. Zaposlitve v teh časih ni ravno lahko najti, še posebno, ker Anamarija slabo govori slovensko. Pomislila je tudi na to, da bi se vrnila v svojo domovino. **Ne tukaj ne tam jima ne bo lahko, to ve tudi sama. Vendar sta skupaj. Iz njunega odnosa črpa moč in voljo za življenje. »Ne bojim se prihodnosti,« pravi.** •

medgeneracijska solidarnost

ČLOVEK POTREBUJE SOVRSTNIKE

Metka Klevišar, dr. medicine

Gotovo je za vsakogar od nas zelo dragoceno, da ima okrog sebe ljudi različnih starosti, različnih generacij. Včasih je bilo to samo po sebi umevno, saj so živeli skupaj stari in mladi. **Vsak je nekaj prispeval, vsak je nekaj potreboval.** Vsak je dal tisto, kar je mogel, in dobil tisto, kar je potreboval, če se je le dalo. Vsem se je zdelo to zelo normalno in se navadno sploh niso spraševali, zakaj tako.

V zadnjih desetletjih se je to zelo spremenilo. Takšnih velikih razširjenih družin skoraj ni več. Komaj še kje živita skupaj več kot dve generaciji. Morda včasih tri, čeprav si življenja brez starih staršev marsikje skoraj ne moremo predstavljati. Ni nujno, da mlada

družina živi skupaj stari-mi starši. Včasih je še bolj dragoceno, če živi nekje blizu v istem mestu. Kdo bo pazil otroka, ko ne more v vrtec, kdo ga bo peljal vrtec in šel ponj, kdo bo poskrbel, da bo prišel v glasbeno šolo, pa k verouku in kdo ve kam še? Stari starši morda še nikoli niso bili tako vpeti v to delo kot sedaj. Včasih

Foto: Tatjana Splichal

se sami sebi čudijo, da še toliko zmorejo. Pred leti si tega še zdaleč ne bi mogli predstavljati. Ob koncu dneva pa so navadno neizmerno utrujeni. Ampak kaj vse so pripravljene narediti za svoje otroke in za svoje vnuke. Generacija starih staršev je gotovo najbolj obremenjena generacija. Sem in tja se zgodi celo, da ima kdo še živega enega od staršev, že zelo starega, za katerega mora tudi poskrbeti.

Nič čudnega ni, če se vse zruši, ko eden od takšnih aktivnih starih staršev zboli. Vse je narobe in mladi se komaj znajdejo. Poleg tega pa še stara mama ali stari oče, ki je bil doslej kot pravi oporni steber v hiši, naenkrat obnemore in je treba poskrbeti še zanj. Skrb za obnemoglega starša je za družino poleg ostalega dela lahko zelo huda obremenitev, posebno še, ker je večina žensk zaposlenih. Ko so otroci enkrat že večji, morda lahko računajo z njihovo pomočjo, pri malih otrocih pa bolj malo.

Zelo malo je družin, kjer se takšne realnosti zavedajo že prej, se o tem pogovarjajo in skušajo delati načrte, kaj bodo storili, če se zgodi to in to. Sem in tja najdete družine, ki se tega zavedajo in skušajo narediti rezervne scenarije. Včasih se te da uresničiti, včasih tudi ne. Ampak že to je veliko, da dopuščajo, da se vse skupaj lahko nekega dne zakomplicira. Največ pa je takih, ki nikoli prej niso niti pomislili, da se utegne kaj zgoditi.

Ko takole opazujemo več generacij, ki si pomagajo in skupaj ustvarjajo življenjske pogoje, se morda niti ne zavedamo, kako dragoceni so sovrstniki za vsako od generacij. Za nekatere je to tako ali tako samoumevno. Otroci so s sovrstniki v vrtcu in v šoli, njihovi starši v službi in s prijatelji, generacija starih staršev pa mora tudi poskrbeti za to. Nekateri znajo to dobro, drugi manj.

Svet sovrstnikov si gradiš celo življenje, od malega naprej. Svet sovrstnikov se z leti lahko spreminja, nekateri odpadejo, drugi prihajajo. V starosti se ta svet začne redčiti tudi zato, ker ljudje umirajo ali pa niso več sposobni za druženje in komunikacijo. Je pa gotovo ena najpomembnejših stvari, da znamo

poskrbeti za stike s sovrstniki in te stike vzdrževati, tudi če smo zelo zaposleni in nam včasih ni tako lahko. Velika nevarnost je, da ob skrbi za otroke in vnuke zanemariš stike z drugimi ljudmi.

Zelo zgovorna je bila zame pripoved znanke pred nekaj leti. Malo starejša je od mene in je nekaj let vdova. Ima tri odrasle otroke, vse poročene. Zelo dobro se razume z njimi, tudi z obema snahama in z zetom. Stanuje sama, je pa pogosto pri njih in jim veliko pomaga. Včasih je bila z njimi tudi na dopustu, posebno takrat, ko jim je pomagala pri čuvanju otrok. Zdaj so otroci že kar veliki in jo vedno manj potrebujejo. Pridejo pa pogosto na obisk, čisto prijateljsko. Prinesejo ji kakšno cvetko, ki so jo utrgali na poti, ona pa jim speče »štrudelj«, če ji prej povejo, kdaj bodo prišli. Vsi se veselijo teh srečanj. Kljub temu pa ji to ni dovolj. Takole je razmišljala: *»Vesela sem, da imam tako dobre otroke, ki imajo tudi tako lepe družine. Vem, da bi lahko bilo tudi čisto drugače. Pa vendar ob vsem tem čutim, da potrebujem poleg svoje družine še nekaj drugega. Potrebujem svoje sovrstnike. Z njimi se lahko pogovarjam o stvareh, ki jih mladi ne poznajo in jih tudi ne morejo razumeti. Jaz pa se v svojih spominih rada vračam nazaj in sem tudi vesela, če imam okrog sebe ljudi, s katerimi sem skupaj preživljala te čase. V marsičem me razumejo samo oni.«*

Ob tem sem se spomnila svojega očeta, ki mi je po mamini smrti nekajkrat rekel: *»Z mamom sva se lahko pogovarjala o tolikih stvareh. S teboj se ne morem, saj sploh ne razumeš.«* Vedno bolj se zavedam, kako prav je imel. Na misel mi prihaja gospa, ki ji je pred kratkim umrl mož in me je poklicala. Pripovedovala mi je, da ima skrbne otroke, ampak ne razumejo je. Pravijo ji: *»Mama, saj ti bomo pomagali vse, karkoli boš želela. Glej, imaš topel in lep dom, imaš dobro pokojnino, imaš nas. Čisto nič ti ne manjka. Kaj sploh še hočeš boljšega?«* Res, čisto nič ji ni manjkalo. Pač, manjkalo ji je bistveno. Manjkal ji je njen mož, manjkali so ji pogovori z njim, njegova prisotnost in naklonjenost.

Lepo je videti, kako živi več generacij skupaj in kako si pomagajo. Vprašanje pa je, ali znajo dovolj razumeti drug drugega. Ali si za to sploh prizadevajo? Ali se tega sploh zavedajo? •

Foto: Arhiv Slovenske karitas

v območju sočutja

USKLAJEVANJE DRUŽINSKEGA IN POKLICNEGA ŽIVLJENJA (MED POLITIKO IN PRAKSO)

mag. Cveto Uršič¹

Poročen sem že skoraj trideset let, z ženo imava tri otroke. Ko sem doma povedal, da naj bi napisal kratek članek o usklajevanju družinskega in poklicnega življenja, mi je žena rekla: »Težko bo to, ker boš moral pošteno zapisati, da si bil več časa v službi, kot si pripravljen priznati.« Meni pa se zdi, da sem kar nekako vijugal med službo in družino.

Ker sem torej 'tipičen' moški, ki ga je Bog ustvaril za delo, vsaj tako je zapisano v Svetem pismu, da je bil Adam postavljen v raj, da bi ga »obdeloval in varoval« (1 Mz 2,15), bom v nadaljevanju razmišljal predvsem skozi prizmo mojega dela in poklica.

Začnimo torej s svetom prava, politike oziroma zapletenega družbenega dogajanja. Združeni narodi so leto 1994 razglasili za mednarodno leto družine. Letos, ob dvajseti obletnici, **Združeni narodi ponovno izpostavljajo družino in njen pomen v boju proti revščini, socialnemu izključevanju ter pomen uravnoteženja družinskega in poklicnega življenja.** V posebni resoluciji Združeni narodi spodbujajo države članice, da zagotovijo različne vrste starševskega dopusta, fleksibilne oblike dela, kvalitetno varstvo otrok. Pri tem pa naj bi upoštevale, da sta za vzgojo in razvoj otroka odgovorna oba starša. V Evropi je ob tej priložnosti COFACE, organizacija, ki na ravni Evropske unije povezuje družinske organizacije, tudi izpostavila, da so družine temeljni kamen, na katerem gradimo družbo; da imajo družinske politike pozitiven vpliv na zmanjševanje brezposelnosti in na soočanje z demografskimi izzivi; da ukrepi, ki omogočajo ženskam in moškim usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, spodbujajo enakost med spoloma. Družine, tako nadaljuje COFACE, imajo tudi ključno vlogo pri vzgoji in izobraževanju otrok ter ozaveščanju o pomembnosti medgeneracijskega sodelovanja. Z izkušnjami pri delu v Združenih narodih, Evropski uniji, Svetu Evrope in še nekaterih mednarodnih organizacijah lahko rečem, da ni zelo težko spisati resolucijo, priporočilo in podobne

tekste. Potrebno je zelo dobro poznavanje vsebine in obvladanje večine vodenja pogajanj. Veliko je usklajevanja, sestankov, piljenja jezika – a na koncu se uradniki in predstavniki držav nekako uskladijo in oblikujejo besedilo, ki je sprejemljivo za vse in polno smernic, definicij, priporočil. Tako je tudi v primeru mednarodnega leta družine. Pa vendar, zaradi same vsebine in avtoritete institucije, ki jo je sprejela, ima taka resolucija pomemben vpliv na nacionalno politiko, predpise, ukrepe in prakse.

Konec lanskega leta je Vlada poslala v Državni zbor predlog sprememb zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Kot državni uradnik sem sodeloval oziroma bil odgovoren za pripravo vrste zakonov, pravilnikov, uredb ipd. Na eni izmed spletnih strani sem pojasnjeval, da ta predlog spremembe zakona prinaša nekaj izboljšav, kot na primer podaljšanje plačanega očetovskega dopusta, nekatere starševske pravice bodo lahko uveljavili tudi rejniki in skrbniki, uveljavlja pravico do nadomestila za čas odmora za dojenje ipd. Žal pa prinaša družinam tudi marsikaj slabšega v primerjavi s sedanjo ureditvijo. Naj izpostavim zmanjšanje dostopnosti do dodatnega meseca starševskega dopusta, če sta ob rojstvu otroka v družini že dva ali več otrok, pa zmanjšanje obsega pravice do plačila prispevkov za socialno varnost za starše, ki skrbijo za vsaj štiri otroke in zapustijo trg dela. Kot primer dobre prakse dela ministrstva, pristojnega za področje družine, velja opozoriti na projekt Družini prijazno podjetje, s katerim želi ministrstvo ozaveščati družbo, da za uspešno kariero ni treba žrtvovati družinskega življenja. Vendarle je, upoštevajoč vse ukrepe na področju varstva družin, treba reči, da Slovenija ostaja mačehovska do velikih družin in nedosledna pri usklajevanju družinskega in poklicnega življenja. Tako je, ko se prepletajo strankarski programi, finance ... Slovenija potrebuje celovit program družinske politike, temelječ na novi paradigmi, ki bo imela trden temelj v etosu, ob tem pa sledila spremenjenim gospodarskim, demografskim in socialnim razmeram.

Da ostaja usklajevanje družinskega in poklicnega življenja v Sloveniji težavno, potrjujejo tudi podatki Statističnega urada. Zadnji objavljeni podatki so sicer nekoliko starejšega datuma, iz leta 2010, vendar še vedno vredni objave in razmisleka. V družinah z otroki, mlajšimi od 6 let, je zaposlenih več kot devet desetin očetov in nekaj več kot osem desetin mater, s tem da je zaposlenost žensk v Sloveniji nad evropskim povprečjem. 15-dnevni očetovski dopust ob rojstvu najmlajšega otroka je izrabilo tri četrtine očetov. Zaradi visoke stopnje zaposlenosti staršev in dobre organi-

¹ Mag. Cveto Uršič, univ. dipl. pravnik in magister sociologije. Član prvega Odbora Združenih narodov za pravice invalidov. V letih 2005–2010 generalni direktor Direktorata za invalide na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Aktiven v strokovnih združenjih in invalidskih ter humanitarnih organizacijah doma in v tujini.

ziranosti varstva predšolskih otrok je v vrtec vključenih 75 % otrok. Čeprav se je v Sloveniji čas, ki ga moški namenjajo gospodinjiskim opravilom in skrbi za družino, podaljšal, namenijo ženske tem opravilom še vedno veliko več časa kot moški. Da je skrb za otroke še vedno predvsem naloga žensk, izkazujejo tudi podatki o izrabi dopusta za nego in varstvo otrok, o delu s krajšim delovnim časom od polnega in o odsotnosti z dela zaradi nege družinskega člana oziroma članice, kjer prevladujejo ženske. Tako je na primer med vsemi, ki so ostali doma zaradi nege otroke, bilo dobrih sedem desetih žensk. Da je težko usklajevati družinsko in poklicno življenje, potrjuje tudi podatek, da je dobri dve tretjini zaposlenih oseb leta 2010 imelo natančno določen čas prihoda na delo in čas odhoda z dela. Te podatke pa tudi tiste iz prejšnjih dveh odstavkov je moč strniti naslednjo ugotovitev: Potrebno in vredno se je truditi za usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, tudi s ciljem izenačevanja možno-

sti spolov v družbi. Vendar pa se je ob tem treba zavedati in sprejeti različnost in vzajemnost spolov z vsemi značilnostmi, ki jih to prinaša posamezniku in družbi. Nismo in ne moremo biti 'isti', moramo pa imeti enake možnosti.

Preden končam, naj se vrnem na začetek, k ženini pripombi. Res kar težko zapišem, da ima nekako prav. Ker sem vedno vedel, da se nanjo lahko zanesem, in ker je zmogla in bila pripravljena prevzeti nekoliko večji kos ukvarjanja z otroki, sem lahko veliko energije in časa posvetil svojemu delovnemu poslanstvu. Velikokrat sem bil v službi do večera, pa vožnja v službo in nazaj, službene poti v tujino ... Vedno pa sem čutil, da me žena podpira in tudi spoštuje mojo zavzetost. Najina delitev se nama je večino časa zdela samoumevna – da se eden bolj kot drugi posveti nekemu področju življenja. Pomembno pa je, da je to delovanje v skladu z vrednostnim sistemom, saj le tako lahko čutiš globok smisel svojega delovanja in si izpolnjen. •

DUHOVNA DELA USMILJENJA – ZMOTNE UČITI

msgr. dr. Jurij Bizjak

»Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Ponavljaj jih svojim otrokom ter govori o njih, ko bivaš v svoji hiši ali ko hodiš po poti, ko legaš ali ko vstajaš! Priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo za spomin med očmi. Napiši jih na hišne podboje in na vrata!« (5 Mz 6,6–9).

Tako je Gospod spodbujal Jona, ki se je branil poučiti Ninivljane: »Jaz pa naj bi ne imel sočutja z Ninivami, velikim mestom, v katerem živi več kot sto dvajset tisoč ljudi, ki ne znajo razlikovati med svojo desnico in svojo levico, in toliko živali?« (Jn 3,11).

Podobno je Gospod ponoči v prikazni spodbujal apostola Pavla v Korintu: »Ne boj se, ampak govori in ne umolkni! Kajti jaz sem s teboj in nihče se te ne bo dotaknil, da bi ti storil kaj hudega, zakaj mnogo ljudstva imam v tem mestu!« (Apd 18,9–10).

Tako naroča Pavel Kološanom: »Beseda Kristusova naj v obilju prebiva med vami. V vsej modrosti drug drugega poučujte ter opominjajte in s psalmi, hvalnicami in duhovnimi pesmimi hvaležno prepevajete Bogu v svojih srcih!« (Kol 3,16).

Tako piše Pavel Hebrejcem: »Zakaj vsak veliki duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi

v tem, kar se nanaša na Boga, da daruje darove in daritve za grehe in more imeti potrpljenje s tistimi, ki so nevedni in se motijo, ker je tudi sam obdan s slabostjo« (Heb 5,1–2).

Pavel se prilagaja zmogljivostim poslušalcev: »Mleka sem vam dal piti, ne jedi, ker je še niste zmogli, pa tudi zdaj je še ne zmorete!« (1 Kor 3,2).

Apostol Peter obravnava najtežje zakrknjence: »Lepo živite med neverniki, da bodo v tem, v čemer vas obrekujejo kot hudodelce, zaradi dobrih del, ki jih bodo videli, v dan obiskanja začeli Boga slaviti« (1 Pt 2,12). »Zakaj to je Božja volja, da po vaših dobrih delih umolkne nevednost nerazumnih ljudi« (1 Pt 2,15).

Sveti Avguštin donatistom, ki pravijo: »Hočemo se motiti, pusti nas pri miru!« »Hočete se motiti? Potem pa jaz tega stokrat bolj nočem. Hočem biti naddležen, da uidem Božji sodbi!« Z darom razumnosti in čutom sluha. •

Foto: Arhiv Študentskega doma sv. Elizabete

celje

MLADI TRIJE KRALJI IZ VINSKE GORE SO POMAGALI MLADEMU INVALIDU SAŠU PERCU

Melita Grabner

Na predvečer sv. treh kraljev in na sam praznik so se trije fantje iz župnije Šentjanž na Vinski Gori na lastno pobudo podali na »trikraljevsko petje«, ki je v navadi v naši župniji. Srednješolca Janez in Peter ter osnovnošolec Gregor so obiskali več domov

in bili povsod zelo lepo sprejeti. Nabrala se je zelo lepa vsota prostovoljnih prispevkov. Mladi fantje so se odločili, da bodo tudi letos svojo nabirko podarili v dobrodelne namene. Povprašali so na Župnijsko karitas, kdo bi bil najbolj potreben pomoči. Ga. Marija Ramšak, voditeljica Karitas v naši župniji, je predlagala fanta njihove starosti. Ravno pred kratkim je dobila prošnjo za pomoč 20-letnemu težkemu invalidu Sašu Percu iz Sedraža pri Laškem, ki se mu je 14. marca 2013 zgodila huda prometna nesreča. Od takrat naprej je v komi. Počasi se rahlo prebuja. »Trije kralji« so bili veseli njenega predloga. Po navadi se fantje po prvi nedeljski maši odpravijo na rekreacijo, v nedeljo, 12. januarja, pa so se odpovedali nogometu in odšli na dom Saša Perca. Zapeli so mu pesem Sveti trije kralji, na željo Sašinega očeta pa mu je trinajstletni Gregor zaigral tudi na njegovo harmoniko. Pred nesrečo se je Sašo »profesionalno« ukvarjal z igranjem na harmoniko. Prispevek so izročili staršem, ki pripravljajo najnujnejše prilagoditve za njegov prihod domov iz zavoda Soča. S to vsoto mu bodo lahko delno preuredili kopalnico. Šentjanški trije kralji pravijo, da jim je bilo zelo lepo razveseljevati ljudi po našem kraju. Še posebej pa so bili zadovoljni, ker so lahko osebno izročili dar družini, ki živi s tako hudo preizkušnjo. •

koper

DOŽIVELI SMO LEDENI CUNAMI

Jožica Ličen

Na Primorskem smo vajeni burje in dežja, v zadnjih letih imamo celo meglo, po hribih zapade sneg, ki kaj hitro skopni, toda to je tudi vse. Letos je že dišalo po pomladi, ko se je zgodil led. Gozdovi so stokali pod težo ledu, drevesa so doživela pravi pokol, ceste so postale neuporabne, domovi, vasi in mesta v temi. Vsi, ki nam je bilo to prizaneseno, smo poslušali in gledali srhljive prizore po TV in poizkušali priklicati sorodnike, prijatelje in znance, da preverimo, kako je z njimi, in tudi, če kaj potrebujejo. A težko je bilo s telefoni, da o internetu niti ne govorimo. Treba se je bilo najprej spomniti, kako smo živeli takrat, ko teh stvari še ni bilo, in že je bilo malo lažje. Kljub temu je naša mreža Karitas delovala, bili smo stalno na zvezi, zato sem zbrala nekaj sporočil naših sodelavcev na terenu.

Iz Postojne se je prvi javil Marjan Geržina in rekel: »Doživeli smo ledeni cunami.« Kontakti z ljudmi, za katere ve, da pričakujejo pomoč, so bili oteženi; avto je bil okovan z ledom, mobiteli so se spraznili, telefonov ni bilo, pa vendar se je prebil do kriznega centra, kjer je potekala koordinacija, opozoril je na ljudi, ki živijo sami, in tudi pomiril tiste, ki so največji problem videli v tem, da internet ne dela. Predvsem starejšim so pomagali, da so se lahko javili sorodnikom in povedali, da je vse v redu, oz. se dogovorili, da jih pridejo iskat. Mladim je za lomljenje ledenih sveč pripravil lesene palice. Za postrežbo v kriznem centru je ponudil kekse, ki so v njegovem skladišču vedno na zalogi, skupaj s sodelavci pa so odprli vrata skladišča Karitas in objavili na lokalnem radiu, kdaj lahko ljudje pridejo po pomoč. Vendar v tej situaciji ljudje niso potrebovali humanitarne hrane, temveč sočloveka in toplo zavetje.

S Pivškega se je redno oglašala naša neumorna Julka Dekleva. V Centru karitas so kuhali čaj za gasilce in druge prostovoljce ter z občino in civilno zaščito skrbeli za pomoč. Že takoj na začetku jim je bilo jasno, da nastale situacije ne bo rešil paket hrane, temveč človeška bližina. Dobro je delovala sosedska pomoč, ljudje so si posojali agregate. Tudi zaradi preklapljanja so se dogajale okvare gospodinjskih strojev in televizorjev, toda vse to ni bilo nič v primerjavi s tem, da je ugasnilo življenje. Tako kot se v takih situacijah rado zgodi, so ugotavljali, kako so nekateri ljudje strpni, potrpežljivi, drugi pa mislijo le nase. Pri nedeljski maši je bilo malo ljudi, zato pa je bila njihova molitev toliko bolj goreča in namenjena celotni župniji.

Iz Ilirske Bistrice je poročala Božidara Česnik.

Ko se je odtalilo in zasvetilo, je zapisala: Ob godu svetega Antona (17. 1.) v naših krajih pravijo: Sveti Anton pol zime »un«. Pa letos je še ni nič bilo, ampak nobena nas še ni pustila praznih rok. Zime v naših krajih niso posebno hude, zagotovo so pa posebne, na majhni razdalji tudi zelo različne. V naši bistriški dolini le malo dežja, nekaj mraza, malo višje v Knežaku pa pravo razdejanje na vsem, kar ne prenese velike dodatne otežitve ledu. Vas Bač pa na koncu oblijejo še vse vode s Snežnika in ne vem, od kje vse še. Jezera okrog vasi, vsaka kotanja je postala jezerce, po vasi pa prava reka, ki se seveda ni ustavila pred hišami, ampak je zalila predvsem vse kleti na svojem novem obrežju. Led in voda sta prebivalcem odvzela elektriko in vsi smo spoznali, kako pomembna je in kako malo stvari znamo še postoriti brez nje.

Tudi na kneškem ni bilo nič drugače kot po ostalih krajih: najprej so NA POMOČ priskočili gasilci. Ob srečevanju s krajani v teh ledenih dneh so vsi poudarjali, da so bili gasilci mladi, in kot sodelavka Karitas razmišljam: Ne morejo biti povsod aktivni mladi ljudje, ki si jih med sodelavci Karitas tolikokrat želimo. Ni pomembna organizacija, pomembna so dobra dela, zato velika zahvala vsem, ki so pomagali v teh težkih razmerah.

Voda je odtekla, led se je stopil, podoba pokrajine se je spremenila. Luč iz agregata je po naporih požrtvovalnih delavcev spet zasvetila. Solidarnost med ljudmi je bila velika in ta ostaja med nami tudi sedaj, ko bo treba »pospraviti« najprej po cestah in vrtovih, pozneje pa tudi v gozdovih. Čaka nas veliko dela.

Iz Knežaka nam piše Majda Turk: Župnija Knežak se razprostira na območju pivške planote pod snežniškim hribovjem. Vasi Knežak, Bač in Koritnice je prizadel velik žledolom in katastrofa v takem obsegu, ki ga ne pomnijo niti starejši ljudje.

Stemnilo se je in noč je bila pred nami. Vas je bila v temi in začelo je pokati in hreščati po vasi in okolici, kot na fronti. Bila je huda ura. Vse se je lomilo. Ko se je začelo daniti, smo ostali brez besed. Pogled na naše vrtove in sadno drevje je bil več kot žalosten. Vzdihi: »Bog nam pomagaj! Tako majhni in nemočni smo!« Same odprte rane, ki so štrlele v zrak. Še kar

naprej se je slišalo lomljenje in pokanje dreves. Pod težo ledu so se lomili elektrovi. Doletela nas je tudi vodna ujma. Narasle vode so zalile kar nekaj stanovanjskih hiš v vaseh Koritnice in Bač. Poplavljenе so tudi vse njive in polja, ki so se spremenila v velika kraška jezera. Prizadeti so gozdovi, kjer je nastala tudi največja škoda. Pod težo ledu so se vdala tudi močna drevesa, ki so kljubovala več kot sto let. Daljnovidni, polni ledu, ledenih sveč, so padali kot domine in temu ni bilo videti konca.

Svetla točka v nesreči so bili naši gasilci in prostovoljci. Pa tudi medsebojna sosedska pomoč. Od četrtega do nedelje popoldne smo ostali brez električne energije. Toda sredi vasi so se naši mladi gasilci organizirali in hiteli na pomoč s prižganimi modrimi lučmi ter pomagali tam, kjer so se pojavile največje potrebe. Pomagali so nam z agregati, da so hladilne skrinje delovale in živila v njih ostala uporabna. Reševali so daljnovode in drevesa po vaseh in črpali vodo iz stanovanjskih hiš. Skratka, brez naših gasilcev bi bila strah in škoda veliko večja. Hvala jim! Življenje z njimi v naši vasi je veliko lažje, ker ob njih čutimo večjo varnost.

V sredo nas je obiskal naš gospod škof dr. Jurij Bizjak. Namenil nam je nekaj toplih besed ter pohvalil delo naših požrtvovalnih gasilcev in nam zaželel Božjega blagoslova in moči. Njegovega obiska so bili še posebej veseli gasilci, saj so se mu družno zahvaljevali in pogumno šli naprej.

Iz goriškega konca, bolje z Banjške planote, nam piše voditeljica Gorske medžupnijske karitas Magda Kogoj: Na področju naše MŽGK so za posledicami žleda ostale brez elektrike vasi Banjšice, Vrhavč, Čepovan, Lazna, najbolj pa je bil prizadet Spodnji, Srednji in Gorenji Lokovec. Deli srednjega in gorenjega Lokovca so šele po enem tednu dobili elektriko (s pomočjo agregatov), nekatere odročne domačije pa se še vedno oskrbujejo samo s hišnimi agregati. Tudi cesta Vrata – Gorenji Lokovec je zaradi varnosti, še zmeraj zaprta. Meseca decembra smo sodelavci Karitas po teh vaseh razvozili hrano socialno ogroženim, tako da v tej ujmi ni bilo potrebe, da bi jim ponovno peljali.

Svoj dar za prizadete lahko podjetja in posamezniki prispevajo na: Slovenska karitas
Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0214 0001 5556 761
Namen: LEDENA UJMA
Sklic: SI00 6238
Koda namena: CHAR
BIC banke: LJBAS12X

Katarina Filipič iz Cerknega poroča z idrijsko-cerkljanskega področja: Nemogoče je z besedami opisati to strahotno moč narave, ki se je tako neusmiljeno razbesnela tudi na našem področju, predvsem v višjih predelih. Vsa višje ležeča naselja, Vojsko, Ledine, Zavratac, Gore, Čekovnik, Idrijske Krnice, Cerkljanski Vrh, Jazne, Masore, Šebrelje, Bukovo in še in še, so ostala odrezana od sveta, v temi in brez cestnih pa tudi telekomunikacijskih povezav. Električno omrežje je v celoti uničen, sama pokrajina spremenjena do nerazpoznavnosti. Gozdov ni več, ponekod ne stoji več pokonci nobeno drevo, le štrclji štrlijo izmed polomljenih in izruvanih debel.

Bog, ki je pokazal svojo moč, je obenem tudi varoval prebivalce in vse, ki so takoj stopili v akcijo reševanja, gasilce, elektricarje in druge prostovoljce ter vse, ki so tako ali drugače poskušali priti do najbolj oddaljenih domačij. Velika je solidarnost med sosedi, sokrajani, od izposojanja agregatov in nudenja gostoljubja tistim, ki niso uspeli priti domov, pa do priprave toplih obrokov za delavce. Kako majhen in nemočen je človek ob takih razsežnostih nesreče! Pa vendar, tu se pokaže solidarnost, skrb za bližnjega, vsak je lahko Karitas.

Šele čez čas, ko bo skopnel sneg in se bodo strma pobočja nekoliko osušila, bo mogoče začeti s popravilom vozniških poti, za popravilo električnega omrežja bo treba verjetno več mesecev, kako bo s spravilom vsega tega lesa, si skoraj ni mogoče predstavljati. In stiske ljudi!? Kaj lahko storimo sodelavci Karitas, kakšna je v tako težkih razmerah naša vloga?

Iz zelene Vipavske doline pogled na Goro pove, da je tudi tam hudo, zato je voditeljica ŽK Otlica Ivica Vidmar zapisala: Tudi Goro nad Ajdovščino je vklenila ledena odeja. Pustila je posledice, ki jih bomo še dolgo občutili: uničeni gozdovi, poškodovani električni in telefonski drogovi. Dnevi v temi in brez telekomunikacijskih povezav so se kar vlekli, marsikoga je zeblo, nekateri tudi kuhati niso imeli kje ... Že prvi dan so nam sorodniki v Dolini dali na razpolago zamrzovalno skrinjo in »selili« smo zmrznjeno meso in zelenjavo. Možev sodelavec nam je ponudil agregat, kar tako, ne da bi ga prosili. Da se je spomnil na nas, je rekel. Ljubi Bog, saj vendar v tej stiski nismo sami ...

Kot sodelavka Karitas imam nekje globoko v sebi nagnjenost videti ljudi v stiski. A tokrat sem bila ena izmed njih. »Potrpeti bo treba, saj je drugim še težje, imajo majhne otroke, bolne, ostarele in celo umirajoče ...« Že ko samo pomisliš na drugega, je tvoja stiska manjša. Tako vendar mora biti, saj imamo ljudje srce, ki nam omogoča živeti se v drugega ...

Pa še to: Bil je 8. februar – slovenski kulturni praznik, bil je 9. februar – nedelja ... delavci Elektra pa so delali in delali; neutrudno od zore do pozne noči, v dežju in snegu. Za tisto skromno plačo gotovo ne, za ljudi v stiski pa – saj imajo srce. In verjemite mi, na Gori smo v tej ledeni ujmi občutili toploto, ki ti jo lahko da le bližnji. •

DOBRODELNI KONCERT V ŽUPNIJSKI CERKVI V RENČAH

Majda Rusjan

V soboto, 18. Januarja, je Župnijska karitas Renče organizirala že enajsti dobrodelni koncert.

Prostovoljne prispevke vsako leto v celoti namenijo za določen dobrodelni namen. Letos so se odločili, da bodo z izkupičkom razveselili pomoči potrebne družine na Goriškem.

Prav zato je uvodno besedo podal **duhovnik Cveto Valič** – sedanji **predsednik Goriške območne Karitas**.

Sledili so nastopi pevskih zborov: ženski zbor »Vogrinke«, mešani župnijski zbor Šempeter, mešani župnijski zbor Vrhpolje, mešani zbor »Klasje« Bukovica

– Volčja Draga, mešani zbor Sežana, mešani župnijski zbor Železniki, Komorni zbor Grgar – Nova Gorica, mešani župnijski zbor Ljubljana – Stožice, ki so se s čudovitim petjem zasedrali v srca poslušalcev.

Pevske točke so povezovali mladi glasbeniki Nika in Karin Uršič, Ela in Rebeka Stres, Blaž Kobal, Jernej Kobal ter Marija Šubic in Neža Močnik.

Pred zaključkom je nekaj misli povedal **prof. dr. Leon Oblak**, pevci so večer zaokrožili s skupnimi božičnimi pesmimi. •

Ljubljana

SREČANJE SODELAVCEV IN PROSTOVOLJCEV ŠKOFIJSKE IN ŽUPNIJSKIH KARITAS

Polona Miklič

12

Škofijska karitas Ljubljana vsako leto v januarju organizira izobraževalni dan za sodelavce in prostovoljce. V soboto, 18. januarja, se je v Antonovem domu na Viču zbralo okoli 250 udeležencev, ki so z velikim zanimanjem spremljali predavanje dr. Christiana Goštečnika z naslovom **Vzgoja za odgovornost**.

Ljudje v stiski se morajo sami odločiti in zaprositi za pomoč. Ne moremo jim pomagati, če sami ne začutijo, da ima življenje smisel, in ne prevzamejo odgovornosti za svojo prihodnost. Kako jim lahko sodelavci Karitas pridejo naproti in jih podprejo v tej njihovi odločitvi?

Odgovore smo poskušali najti v razpravi na pogovornih delavnicah, ki so sledile predavanju in so bile posvečene dvema tematskima sklopoma: Kako se naučimo odgovornosti in Postavljanje mej. Na podlagi pripravljenega gradiva so sodelavci Karitas v manjših skupinah poskušali predstaviti in soočiti mnenja ter odgovoriti na nekatera temeljna vprašanja: Kaj pomeni odgovornost, kdo je odgovoren, za katere stvari in dejanja smo odgovorni, pred kom smo odgovorni, ali znamo postaviti meje, kako in kdaj naj jih postavimo?

Izobraževalni dnevi, kot je januarsko srečanje, so med našimi prostovoljci zelo lepo sprejeti, kar kaže tudi udeležba na srečanju ter pozitivni odzivi po njem. Trudimo se, da se dotaknemo tem, ki so aktualne in prostovoljcem pomagajo pri njihovem delu s prosilci. Zapis predavanja in celotno gradivo za delo v delavnicah bomo tako kot prejšnja leta objavili v Plamenečem križu. •

V UJMI VSI ENO

Marija Klančar

Kako nepričakovano lahko ostaneš brez vsega, brez stvari, ki se ti zdijo samoumevne. Mislim namreč na elektriko, ogrevanje in na stvari, ki so v da-

našnjem času nujno potrebne. A solidarnosti nihče ne more vzeti. Pišem kot sodelavka ŽK iz Logatca, kjer smo pred kratkim ostali brez vsega nujno potrebnega za življenje. **In v teh težkih časih se je pokazalo, da znamo stopiti skupaj in pomagati drug drugemu.**

Ob najbolj kritičnem trenutku, ko smo ostali brez elektrike, se je naša Karitas združila z Rdečim križem, pristopila je tudi socialna služba in veliko ostalih prostovoljcev, kot so gasilci, civilna zaščita itd.

Nato je v nedeljo s Škofijske karitas Ljubljana prišla hrana, ki smo jo potrebnim skupaj delili v skladišču Rdečega križa. Deliti smo jo začeli še isti dan, na voljo je bilo tudi nekaj agregatov, ki so bili v teh dneh še kako potrebni. Neka gospa iz Kranja je prostovoljno oprala vso perilo, ki so ga prinesli Logatčani, ker niso imeli kje prati. Tokrat so se okrepili tudi sosedski odnosi in medsebojna pomoč je bila izvrstna.

Ob vseh teh hudih trenutkih, ko pogledaš skozi okno in veš, da so nekje otroci, starejši, oboleli, se zaveš, da si tudi sam nemočen, ko gledaš stvari, ki bodo šle v nič. A tudi takrat se prikrade nasmeh na obraz in vzdrhti srce, saj veš, da sodeluješ in pomagaš ljudem v stiski.

Ko smo že skoraj bili iz najhujšega, smo ugotovili, da je vse v Božjih rokah in da smo proti Njegovi moči majhni ter da je njegova volja neusmiljena. Ta ujma nas je pripeljala do spoznanja, da moramo biti strpni in znati sodelovati, ko je to potrebno, in da se naše življenje kaj kmalu zmeša kot sestavljanka.

Za konec pa naj povem še, da nas je obiskal tudi škof Jamnik, ki je daroval sveto mašo, ob tej priložnosti pa sta skupaj z našim župnikom obiskala vse prostovoljce. Prišla pa sta tudi ministrica ga. Anja Mrak Kopač in minister g. Gregor Virant.

Vsem se zahvaljujemo za vsako pomoč in sedaj znova počasi in vztrajno gra vljenja kmalu spet sestavljena. •

LEDENA UJMA

Polona Miklič

Prostovoljke ŽK Dolnji Logatec so se aktivno vključile v delovanje kriznega centra, kjer se izmenjujejo pri vsakodnevnih dežurstvih in pomagajo vsem, ki prihajajo po pomoč. Župnijska karitas Dolnji Logatec je prispevala tudi hrano za ogrožene družine in posameznike, ki jo izdajajo v kriznem centru. Za vse, ki so še vedno brez elektrike, kuhajo tople obroke v Domu Marije in Marte, tam se ljudje lahko tudi stuširajo in pogrejejo. Organizirano je tudi pranje perila. Naše prostovoljke predvsem poudarjajo dobro sodelovanje Župnijske karitas, Rdečega križa,

Centra za socialno delo, gasilcev. Slednji so se s hrano prebijali tudi do odročnejših vasi, kjer so oskrbeli predvsem starejše.

Podobna situacija je bila tudi na širšem področju ŽK Rovte, kjer nekatere vasi še danes nimajo elektrike. Tajnik ŽK Rovte gospod Hieronim Kavčič poudarja predvsem psihično izčrpanost in obremenjenost ljudi, ki že toliko časa živijo odrezani in brez elektrike. Težava je tudi za družine z majhnimi otroki in dojenčki. Pripoveduje, da je bila v prvih dneh ujme obvezna oprema za vse, ki so se poskušali prebiti v službe, čelada in motorna žaga v avtu ter sopotnik, ki je pomagal pri odstranjevanju ovir na cesti. Poudarja pomen medsebojne sosedске pomoči in pomoči svojcev, pomoči mladih starejšim, ki je na podeželju že kar nekako samoumevna. Pri tem omenja velikodušnost kmeta, ki je ustavil lastno žago in proizvodnjo, da je ljudem dal na razpolago agregate in prostor, kjer so lahko priklopili hladilne skrinje. Opaža, da bolj kot materialno pomoč ljudje v teh trenutkih potrebujejo podporo in pogovor, predvsem starejši, ki živijo sami. Pravi tudi, da so se v teh razmerah počutili nekako odrinjene in pozabljene predvsem s strani medijev.

Brez elektrike so še vedno tudi v Starem trgu pri Ložu, kjer prav tako dobro poteka medsebojna pomoč še zlasti v tem trenutku, ko jim grozijo tudi poplave. Podobno pravi tudi tajnica Župnijske karitas Cerknica, ki se je vključila v krizni center, ki je deloval na tamkajšnji šoli, in prispevala nekaj hrane. Tudi tukaj so nekatere odročnejše vasi še vedno brez elektrike.

Pridružujemo se gospodu Hieronimu Kavčiču iz Rovt, ki se je v teh trenutkih iskreno zahvalil vsem, ki so kakorkoli priskočili na pomoči prizadetim v ujmi, ter jih priporočil zavetniku sv. Mihaelu, da ne bi prihajalo do nesreč ob sanaciji nastale škode. •

maribor

JANUARSKO IZOBRAŽEVANJE SODELAVCEV IN PROSTOVOLJCEV ŽK MARIBORSKE NADŠKOFIJE

Branko Maček

Nekaj o vsakoletnem januarskem izobraževanju sodelavcev in prostovoljcev Karitas mariborske nadškofije, ki je bilo zelo zanimivo za vse udeležence v vseh treh središčih – na Ptuj, v Mariboru in Slovenj Gradcu, in se ga je udeležilo skupaj 212 sodelavcev:

Predavala je specialistka psihiatrije dr. medicine, zdravnica za dušo in z dušo gospa Jožica Gamse, ki o sebi rada pove, da je prava Mariborčanka, ki

je svoje otroštvo preživela na Slomškovem trgu in tam se še zmeraj počuti doma, čeprav zdaj živi nekaj ulic stran. Kot otrok o tem, da bi bila kdaj zdravnica, ni razmišljala. Svoje delo pa ima rada, čeprav je včasih zelo naporno. Tudi o psihiatriji ni nikoli sanjala, zdaj pa je že 22. leto psihiatrinja in je prepričana, da se je pravilno odločila. Ugotavlja pa, da je vedno več ljudi, ki potrebujejo pomoč psihiatrov.

V Mariboru in povsod, kjer terensko opravlja svoje delo, jo poznamo kot tisto zdravnico, specialistko psihiatrije, ki se rada ustavi ob bolniku. Sama pravi: *»Ko bolnika obišeš doma, ga spoznaš v njegovem domačem okolju, vzameš si čas zanj in njegove svojce in potem marsikaj lažje razumeš, mu lažje pomagaš.«*

Ob rednem delu v ambulanti ali na terenu najde čas tudi za dodatno pomoč ljudem. Tako je pred več kot 20 leti začela z organiziranjem skupine za samopomoč po operaciji dojke, v Maribor je pripeljala Hospic, humanitarno organizacijo, ki skrbi za celostno oskrbo umirajočega bolnika in njegovih svojcev. Kot psihiatrinja je aktivna v ambulanti Karitas za osebe brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja.

Veliko pozornost posveča tudi osebam z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Spremlja jih v bivalnih skupnostih ter drugih oblikah varstva in prepozna, da se ti ljudje veliko boljše odzovejo na zdravljenje v svojem okolju kot v njeni ordinaciji. Z enako ljubeznijo se približa starejšim in te najraje obiše na domu oziroma v domovih za starejše. Z naraščanjem števila starostnikov se povečuje tudi število njihovih psihičnih težav. Težava pa ni samo demenca, ki je najbolj pogosta in strah zbujujoča bolezen. So tudi druge, predvsem zato, ker ljudje niso dovolj pripravljeni na spremembe, tako telesne kot duševne, ki se pojavijo v starosti.

»Človek mora vse življenje nekaj početi. Ne le fizično, ampak tudi z možgani. Učiti se in spet

učiti. Ne pa, da se z odhodom v pokoj upokoji na vseh področjih in ga razen domačega vrta in vnukov pravzaprav nič več ne zanima. Če bi se ljudje že v mladosti pričeli pripravljati na starost, številnih stisk, s katerimi se sedaj soočajo, ne bi bilo,« je prepričana ga. Gamse.

Iz dolgoletne prakse z ljudmi v ambulanti in tudi na terenu nas je tako seznanila z duševnimi obolenji, da bi jih lažje prepoznavali pri svojem delu na Karitas.

14

Spregovorila je o shizofreniji, paranoji, bipolarnih motnjah, manijah, depresijah, nevrotičnih in vedenjskih motnjah in na koncu o demenci, ki je sindrom popolnega porušanja višjih duševnih funkcij pri zavestnem bolniku. To pa povzroča možganska bolezen, navadno kronična, ki primarno ali sekundarno prizadene možgane. Za to temo so se skupaj dogovorili, da jo bodo obdelali in se z njo podrobneje seznanili na enem od prihodnjih januarskih izobraževanj.

Pri vsaki bolezni je predavateljica slušatelje seznanila, za kakšno bolezen gre, kateri so pglavitni simptomi in tudi druge motnje, kateri so vzroki nastanka bolezni, kako psihiater ugotovi bolezen ... Veliko je povedala tudi o zdravljenju, katera zdravila se uporabljajo in da je treba zdravila uživati, ko jih zdravnik predpiše. Veliko povedanega je povzetega tudi v zgibanki, ki jo je prejel vsak udeleženec in v kateri je predavateljica na kratko opisala duševna obolenja. •

OBISK ŠKOFIJSKE KARITAS NOVO MESTO

Darko Bračun

V torek, 28. 1. 2014, smo sodelavci Nadškofijske karitas Maribor in Škofijske karitas Celje v želji po medsebojnem povezovanju in prepoznavanju potreb sosednjih Karitas obiskali Škofijsko karitas Novo mesto. Prijateljski obisk v Baragovih zavodih se je prelevil v predstavitev dela Škofijske karitas Novo mesto. Po prijaznem sprejemu in ogledu prostorov Baragovega zavoda in Škofijske karitas se je srečanje nadaljevalo z delovnim sestankom. Izpostavljeni so bili prioritetni programi pomoči in potrebe, ki jih ŠKNM prepoznava pri svojem delu, ter pomembnost dela mreže ŽK v novomeški škofiji.

Srečanje smo po koordinaciji nadaljevali z ogledom skladiščnih prostorov in prijetnim druženjem ob bratski mizi. Ob zaključku smo si bili edini, da je medsebojno povezovanje in prepoznavanje dela neobhodno potrebno za kvalitetno delo na nacio-

nalni ravni, saj se tu največkrat sprejemajo odločitve, ki lahko dobro zastavljeno delo na lokalni ravni zavrejo ali pa še dodatno spodbudijo. •

murska sobota

ŽUPNIJSKA KARITAS BAKOVCI

Matilda Magdič in Bernarda Buzeti

Začetki delovanja ŽK Bakovci segajo v leto 2001. Trije člani so skupaj s takratnim župnikom začeli slediti osnovnemu poslanstvu združenja **Karitas – pomagati človeku v stiski**. Vsa ta leta delovanja je ŽK pridobivala nove člane, tiste, ki smo pripravljeni pomagati bolnim, ostarelim in pomoči potrebnim. **Največje priznanje za naše delo je, ko s svojimi dejanji privabimo ljudem nasmeh na usta in jim vzbudimo upanje v svetlejšo prihodnost.** Biti v stiski ni sramota, ampak okoliščina, ki jo je treba premagati, če hočemo živeti naprej. Skupaj z g. župnikom Francem Zorcem si prizadevamo najti nove ideje in izzive, s katerimi bi popestrili naše karitativno delo. Poleg različnih utečenih dejavnosti se vsak mesec srečamo in preverimo, ali smo cilje, ki smo si jih zadali, tudi realizirali.

Poseben dogodek v naši župniji je bil praznik svete družine, ki ga obhajamo prvo nedeljo po božiču. Tako smo se člani ŽK skupaj z g. župnikom odločili in povabili mlade družine z njihovimi malčki, ki so bili krščeni v naši župnijski cerkvi. Povabilu se je odzvalo 12 parov. Pri sveti maši smo prosili Boga za te družine, da bi jim bila sveta družina vzor družinskega življenja v medsebojni ljubezni, odpuščanju in zaupanju ter da bi si prizadevale za odkritost

in zvestobo. Po končani sveti maši smo nadaljevali druženje v župnišču. Ob pogostitvi s pecivom in pijačo je bilo vzdušje še prijetnejše. Malčke smo obdarili s slikanico Svetega pisma kot spominom na naše srečanje. Starši so si izmenjali izkušnje glede otrok in zakona.

Svojo izkušnjo sta z nami delila starša, ki sta se v letu pred krstom poročila. Povedala sta, kako sta se spoznala, se poročila in tako zajadrila preko vseh valov in vetrov v srečno zakonsko življenje. Med nami je bil tudi mož, ki se je na krst in prejem ostalih zakramentov uvajanja pripravljaval v katehumenatu. V istem letu se je po večletnem življenju v civilnem zakonu tudi cerkveno poročil. Pričeval je

o tem, da je, odkar je prejel svete zakramente, »vse drugače«: njegovo življenje je postalo bolj polno, več veselja in razumevanja je v družini, srečnejši so. Živijo srečno zakonsko življenje, njihovo srečo dopolnjuje rojstvo hčerke in sina. Tistim, ki še niso poročeni, pa želi, da bi našli pogum in si ustvarili lepo družinsko življenje, potrjeno in blagoslovljeno z zakramentom zakona. V naši župniji delujejo tudi zakonske skupine, zato smo v goste povabili zakonski par, ki je v tej skupini že od samega začetka, od ustanovitve, da sta vsem staršem predstavila pomen in delo v zakonski skupini. Povabila sta pare, naj se ne bojijo zakonskega življenja, naj bodo strpni v medsebojnih odnosih, ki temeljijo na zaupanju, spoštovanju in sreči. Ob koncu tega srečanja je g. župnik blagoslovil otroke in prosil Boga, naj ostanejo povezani s Cerkvijo in naj rastejo v kreposti in modrosti ter dosežejo blagoslovljeno starost.

V ŽK želimo tudi v prihodnje prinašati vero in upanje med vse ljudi, poleg tega pa jim pomagati, da ne bodo živeli v pomanjkanju vsakdanjih dobrin. •

ново mesto

DRUŽENJA NAS BOGATIJO

Ana Pavlakovič

Po vsej Beli krajini in tudi širše je znano, da poljski župnik g. Jože s svojimi fanti iz terapevtske skupnosti TAV naredi največje jaslice daleč naokoli. Številne ovčke, večje in manjše, ki jih domačin spretno rezlja iz različnega lesa, se mirno pasejo po širnih poljanah, po katerih veselo žubori potoček in izginja v skrivnostnem tolmunu. V ospredju je z medlo svetlobo osvetljena betlehemska votlina, vsa tiha in mirna, polna toplote. V njej v jaslih mirno počiva novorojeno dete Jezus in nam deli svojo ljubezen in mir. Daleč v ozadju je osvetljeno mesto Betlehem, ki ne ve, kaj se dogaja v neposredni bližini. Te jaslice so vredne ogleda.

Pred leti smo si jaslice ogledali tudi sodelavci ŽK Črnomelj. Takrat samo iz radovednosti in niti slutili nismo, da se bo ta kratek obisk sprevrgel v tradicionalno srečanje, na katerem nihče noče manjkati. To romanje nas po praznikih ponovno združi, notranje obogati in napolni.

Tudi letos sredi januarja smo bili prijazno povabljeni. Gospod župnik, poln vedrine, nas je veselo sprejel. Popeljal nas je v svojo toplo mizaro delavnico, kjer smo se ogreli in sprostili ob pripovedovanju njegovih resničnih hudomušnih zgodb. Spoznali smo se tudi s prostovoljci iz sosednje ŽK, ki so se nam pridružili. Druženje smo nadaljevali v kapeli, kjer smo se ob molitvi rožnega venca umirili, poglobili sami vase in odvrgli težo vsakdanjika. Molitev je skoraj neopazno prešla v sveto mašo, ki je potekala v prijetnem in sproščnem vzdušju. Med sveto mašo smo se spomnili naših pokojnih sodelavcev, zlasti Martina, ki je še lani bil z nami na tem srečanju. S svojo skromnostjo, delavnostjo in

spoštljivostjo do človeka je izpolnjeval našo skupino. Čeprav tih in neopazen, je znal privabiti nasmeh na naše obraze. Za njim je ostal prazen prostor. Pogrešamo ga in še vedno nemalokrat upamo, da se bodo vrata odprla in bo vstopil.

Po sveti maši smo si v farni cerkvi svetega Jožefa ogledali jaslice, ki so tudi letos veličastne. Dopolnjene so z novimi figuricami. G. Jože nam je z navdušenjem pripovedoval o svojih načrtih za v prihodnje. Po skupni večerji nam je eden od varovancev terapevtske skupnosti TAV zaupal svojo življenjsko zgodbo, ki ga je pripeljala v skupnost. Bil je mlad, vesel glasbenik in študent teologije. Postal je pater, a glasbeni skupini se ni mogel odreči, ker mu je omogočala še druge užitke, ki so ga pripeljali v zasvojenost. Sedaj je v skupnosti. Priznava, da mu ni lahko. Hvaležen pa je, ker mu je dovoljeno, da ob nedeljah in praznikih lahko somašuje z domačim župnikom.

Ob slovesu smo modrovali, da se bomo v prihodnje zbrali v še večjem številu. •

LJUDJE V STISKI BODO VEDNO MED NAMI

Alenka Petek

Karitas Nemčije je od 22. 1. do 23. 1. 2014 v Bruslju pripravila simpozij na temo **Različne oblike družinske politike**.

Srečanja sva se udeležila tudi predstavnika iz Slovenije, ki sva zastopala Slovensko karitas, dr. Tadej Strehovec in Alenka Petek. Srečanje je bilo namenjeno **seznanitvi z različnimi oblikami socialnih politik, namenjenih pomoči družinam**, ki potekajo v štirih državah EU: Nemčiji, Danski, Franciji in Sloveniji, ter s seznanitvi s programi Karitas, ki potekajo za blažitev teh stisk. Dr. Tadej Strehovec je predstavil razmere v Sloveniji in ukrepe, ki naj bi blažili te stiske. Sama pa sem se osredotočila na konkretno delo Škofijske karitas Ljubljana pri reševanju stisk družin.

Simpozij je potekal v Stalnem predstavništvu Nemčije v Bruslju. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki Evropskega parlamenta, ki se ukvarjajo s socialno politiko in so aktivni v delovnih skupinah, ter strokovnjaki posameznih držav, ki se ukvarjajo z raziskavami na to temo, ter praktiki.

V teh dveh dneh smo spoznali družinske politike različnih držav in odgovore Karitas na te stiske preko primerov dobrih praks. Ukvarjali smo se z vprašanjem, katera socialna politika izboljšuje položaj družin, še posebej najbolj ranljivih: enostarševskih

družin, staršev brez službe ali s slabo plačanim delom, imigrantskih družin.

Veliko besed je bilo povedanih **o trgu dela, ki naj bi bil prijazen do družin**. Delovna mesta naj bi bila toliko plačana, da bi omogočala dostojno preživetje in možnost usklajevanja med poklicnim delom in družino. Podjetja naj bi bila prijazna družinam in imela fleksibilen delovni čas.

Stiske in težave družin v različnih evropskih državah so si podobne. **Vse premalo se zavedamo, da so tudi ljudje, ki živijo v pomanjkanju, akterji življenja in bi jih morali bolj vključevati oz. upoštevati njihova mnenja**.

V današnjem času, ko veliko ljudi brezposelnih in je služba velika dragocenost, je vse težje uskladiti poklicno delo z družinskim življenjem. Družine si prizadevajo za preživetje, starši opravljajo več slabo plačanih del, vmes pa jim zmanjkuje časa za družino, za otroke. Vedno težje je usklajevati delovni čas z družinskim življenjem. Vse preveč se je razširila miselnost, da je za preživetje treba delati preko svojih zmožnosti. V strahu za službo in svoj obstoj so ljudje pripravljene marsikaj potrpeti in tudi

Foto: Arhiv Caritas Europa

žrtvovati, kar pa se na daljši rok ne pokaže vedno kot najboljša opcija.

Skrozi dvodnevno druženje smo spoznali, da so stiske ljudi zelo podobne, pa naj gre za Dansko, Nemčijo, Francijo ali Slovenijo. Najbolj ranljive skupine so v vseh teh državah podobne. Revščina in možnost socialne izključenosti je prisotna pri družinah v vseh državah Evropske unije.

Vedno znova me preseneča, ko gledamo različne statistične podatke, da je Slovenija še vedno nekje na sredini lestvice evropskih držav. Naše javno šolstvo, zdravstvo, predšolska vzgoja otrok so dobro organizirani in dostopni vsem kategorijam prebivalcev.

Je pa tudi res, da so sredstva za doseganje socialnega minimuma postavljena zelo nizko, da ljudje živijo v velikem strahu in negotovosti, da se povečujejo stiske in socialna izključenost, da ljudje

ne zmorejo plačevati položnic, da se vse več ljudi spopada s psihičnimi težavami, da imamo veliko podjetij, ki izkoriščajo delavce in jim ne izplačujejo plač, da delajo cele dneve za minimalne plače ...

Vse bolj je prišlo v ospredje dejstvo, da za ureditev družinske politike potrebujemo solidarnost, spoštovanje in uveljavljanje vrednot tako v družini kot v družbi. Stremeti moramo k zdravi družini, kar vpliva tudi na zdravo družbo. Koliko je to mogoče doseči v danih razmerah in pogojih, pa je že drugo vprašanje. •

»ODLAGALIŠČE – SPLETNA BORZA MATERIALNIH DOBRIN, KI SO LAHKO OSNOVA ZA PONOVNO UPORABO V NVO«

Miha Starešinič in Živa Štiglic, Vključen.si

V mreži za socialno vključevanje – Vključen.si želimo povezati vse strukture družbe, ki lahko pripomorejo k manjši socialni izključenosti. V ta namen smo se odločili, da povabimo predstavnike gospodarstva v proces, v katerem lahko z donacijami prispevajo svoj delež k lažjemu delovanju nevladnih organizacij s področja socialnega vključevanja in s tem predvsem k zmanjšanju stiske njihovih uporabnikov.

Z akcijo »ODLAGALIŠČE – spletna borza materialnih dobrin, ki so lahko osnova za ponovno uporabo v NVO« želimo podjetja ozavestiti o tem, da so lahko stvari, ki jih ne potrebujejo in jih mečejo stran, zelo uporabne za nekoga drugega. Na ta način bodo podjetja razumela, da so lahko tudi sama delno soudeležena pri socialnem vključevanju, ne samo direktno z zaposlovanjem socialno izključenih, ampak tudi posredno z materialno pomočjo, ki jih pravzaprav nič ne stane:

- **Zelenjava**, ki je za prodajo neuporabna, je lahko zelo dobrodošla v raznih nastanitvenih programih nevladnih organizacij.
- **Rabljena računalniška oprema**, ki je za učinkovito delo v nekem podjetju zastarela, je lahko za uporabnike povsem zadovoljiva.
- **Oblačila** preteklih sezon, vzorci ipd. bodo razveselili socialno ogrožene, ki jim nevladne organizacije pomagajo pri reševanju revščine.
- **Umetniški izdelki**, ki so morda nekje postali odveč, lahko drugje popestrijo prostore.
- **Igrače** s strgano embalažo, ki se ne morejo prodati, bodo narisale nasmeh na usta socialno ogroženih otrok.

- **Pohištvo in druga pisarniška oprema** so morda za neko podjetje odpisana ali pa jih ne morejo prodati, neki nevladni organizaciji pa prepotrebna.

V mreži Vključen.si menimo, da ima prav vsako podjetje nekaj, kar meče stran, ne da bi razumelo, da lahko komu koristi, oz. ker ne najde pravega uporabnika, ne zna navezati stika z njim ali tega ob vsem delu preprosto ne utegne.

Z akcijo želimo doseči razumevanje, da smo vsi soudeleženi pri socialnem vključevanju, tudi podjetja. Ne samo s finančnimi sredstvi, temveč tudi posredno, z materialno pomočjo, lahko pomagate pri grajenju odgovornejše družbe.

Mreža Vključen.si v tej akciji nastopa kot posrednik med podjetji in nevladnimi organizacijami ter želi olajšati predajo koristnih stvari med tistimi, ki jih ne potrebujejo oz. se jim lahko odrečejo, in tistimi, ki jih lahko nadvse koristno porabijo pri podpori socialno ogroženim.

V mesecu decembru in januarju smo izpeljali že štiri akcije, kjer so podjetja in posamezniki donirali pohištvo, zdravstvene pripomočke, zdravila brez recepta in računalniško opremo. Vsi donatorji so s svojim prispevkom omogočili lažje delovanje nevladnih organizacij, predvsem pa zmanjšali stisko njihovih socialno izključenih uporabnikov.

Zato pozivamo podjetja, ki želijo donirati, da nas kontaktirajo na info@vkljucen.si ali na tel. št. 030 646 943. Nevladne organizacije pa lahko preko www.vkljucen.si/odlagališče dnevno spremljajo nove donacije. •

Foto: Arhiv Vključen.si

vključen.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

GLAS REVNIH V NAŠI DRUŽBI

Imre Jerebic

Sodelavci Karitas, drugi stavek našega poslanstva je zelo drzen in tudi zelo zahteven.

Biti glas revnih v naši družbi – biti z revnimi, biti zagovornik revnih v Cerkvi in v družbi. To je možno in smiselno! Iz dneva v dan se svet okoli nas vrti drugače in v ospredje postavlja bogate, sposobne, učene ... ljudi, ki koristijo družbi ali so politično, gospodarsko, strokovno uspešni in »gor vzeti«.

Revež je pač revež in dostikrat ostane celo življenje reven kot cerkvena miš, pristane na robu družbe in ostane brez človekovega dostojanstva. Najbrž dostikrat drži opazka, ki mi jo je pred leti zabil znan slovenski psihiater: *»Pa kaj se ženeš za te izmečke, ki so družbi samo v škodo. Dovolj si pameten, da bi počel kaj bolj koristnega.«*

Z revnimi so težave in so breme sebi, bližnjemu in družbi. Samo tisti, ki je dobil Božji navdih, si upa breme reveža naložiti na svoja ramena in biti njegov glas. V tem je bistvena razlika med nami, sodelavci Karitas, ki smo glas revnih, kjer njihove breme nosimo, in različnimi sindikalnimi, političnimi ali uličnimi združenji, ki se zelo na glas zavzemajo za pravice delavcev, žensk, otrok, starejših ... kar je lahko zelo pohvalno, ni nujno potrebno v boju za pravičnejšo, bolj demokratično, bolj človeško družbo. Lahko se ob tem najdemo tudi v taki sredi, da je prizadeto naše človeško dostojanstvo ali dostojanstvo sodelavcev, sodržavljanov.

Biti glas revnih v naši družbi je klic in naročilo od zgoraj. »Kar koli ste storili tem najmanjšim, ste meni storili ... Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti ...« Nositi breme drugega ali mu pomagati v osnovnih življenjskih potrebah je predpogoj, da postanemo njegov glas. Seveda se nam večkrat kljub dobri volji zelo zalomi. Tistim ta pravim revežem je lahko pomagati in roko bi dali v ogenj zanje. Toda daljša je vrsta tistih, ki nas vrtijo okoli prsta, ki imajo dve levi roki, ki nas ozmerjajo, da svojim damo več ...

»Moj Bog, to breme je zame kot sodelavca Karitas dostikrat pretežko, nobene hvaležnosti, včasih slišim očitke, da za svoje stranke skrivam stvari ...« To mi je pred dvema letoma potožila Pepca, neutrudna sodelavka Karitas. Prav ta gospa vztraja, še več, njena dobra volja in vedrina je glas revnih, ker je njihova, je med njimi in z njimi. Pa kako to, da gospa vztraja in še več, zanje peče pecivo? »Pobrala sem se, čisto so me 'okužili', veste, imam pa več reda,« pravi Pepca. Res sem se začudil; kaj pa tisti Janez o katerem sva večkrat govorila? »Veste, še zmeraj me zmerja in okrog prinaša.« Po tiho sem

Vizija Slovenske karitas:

Karitas

- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

razmišljal: red in hvaležnost sta res dvoumna zadeva, ker ju kroji srce in duhovna energija.

Spoštovani sodelavci Karitas, »okuženi« smo od Njega, ki si je naložil naša bremena in vsa svoja bremena ter nekaj svojega poslanstva zaupal nam ubogim za uboge. Danes sem izbral zgodbo Pepce in Janeza, ki je dostikrat lahko tudi naša zgodba, kajti tudi mene in vas so »okužili« revni in celo včasih sanjamo o njih, predvsem pa jim znamo mimogrede odpuščati žalitve, laži, ker jih preprosto nosimo v srcu in so naši »ljubljenčki«.

Zgodba Pepce in Janeza še ni končana. Biti glas revnih je napor in breme, ki ga je potrebno večkrat oplemenititi, tako da v svojem srcu stvari postavimo na pravo mesto.

Kako zmore gospa Pepca že več kot 15 let s takim žarom vztrajati in dvakrat tedensko biti z reveži, jim deliti dobrine in sebe? Pepca moli zase, da bi bila vredna, plemenita, da bi znala dati sebe. Morda se zaveda ali pa ne, da je Janez našel v njej mamo, sogovornico, prijateljico in da je edina, ki ima čas zanj, edina, ki mu znova in znova odpušča, ker ga ima rada. Janez je svoja čustva že davno pohodil in ne zna izreči besed »hvala«, »oprosti« in »rad te imam« – vse to pa sam zelo potrebuje.

Biti glas revnih je dar in navdih od zgoraj. Biti glas revnih je naš dar za revne, ki ga zmoremo znova in znova obnavljati in plemenititi, da ohrani lesk.

Zelo pomembno pa je biti glas revnih v Cerkvi in družbi. Že Jezus je govoril o tem, da bomo uboge vedno imeli med seboj, a ne v smislu, da se bomo z njihovo navzočnostjo pač morali pasivno sprijazniti, temveč z zahtevo, da morajo postati naša prednostna skrb. Zavedati se moramo, da njihovo sporočilo nikakor ne sme iti mimo kristjanov. **Poklicanost k dejavni ljubezni do bližnjega v stiski je vedno bila in bo neločljivi del kristjanovega poslanstva tako v Cerkvi kot družbi.** Tako kot je na enem izmed srečanj dejal upokojeni mariborski nadškof msgr. dr. Marjan Turnšek: *»Vedno več ljudi prestopa prag revščine, a na žalost navzdol. Proti takšni revščini, ki pomeni moralno, duhovno in tudi telesno smrt mnogih, moramo vpiti na ves glas. Postati moramo njihov glas.«*

Prav gotovo se kdaj najdemo v položaju, ko smo mi tisti zagovornik revnih v naši sredi. Naj nam da molitev moč, da bomo našli prave besede za podporo revnim med nami. •

NE POZABIMO NA POMOČ LJUDEM NA BALKANU

Jana Lampe

Postni čas je priložnost, da se čemu odpovemo in v zameno pomagamo ljudem, ki so v hudih stiskah doma in po svetu, k čemur nas letos še posebej vabi papež Frančišek. V letošnjem postnem času **nadaljujemo z dobrodelno akcijo »Ne pozabimo«, preko katere Škofijske karitas svojo pomoč usmerjajo tudi k najrevnejšim družinam in otrokom na območjih JV Evrope**, kjer ljudje še vedno občutijo hudo revščino kot posledico vojn in šibkega gospodarstva.

Škofijska karitas Celje **pomaga družinam v Makedoniji** z osnovnimi potrebščinami za dom (oblačila, posteljnino, odeje, vzmetnice) in šolanje otrok ter z nakupom hrane za ljudsko kuhinjo, ki pokriva večino osrednjega dela države. Program potujoče **ljudske**

kuhinje na območju Sarajeva v Bosni in Hercegovini, preko katerega je v letu 2013 redno dnevno prejelo tople obroke 335 ljudi, pa že vrsto let podpira Škofijska karitas Ljubljana.

Nadškofijska karitas Maribor je lani s **1.480 paketi s hrano in drugimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami pomagala 280 družinam** v Zrenjaninu, Vršacu, Gudorici, Nišu in Aleksincu v **Srbiji**, med njimi tudi slovenskim družinam, ki tam živijo. Podprla je tudi posamezne socialne programe, npr. program nege na domu v Aleksincu ter projekt krepitve miru, ki je velikega pomena za strpnost med prebivalci južne Srbije. V Zavodu Mala škola v Varešu v BiH, kjer šolske sestre skrbijo za 30 otrok sirot, je podprla **poletni tabor**, ki so ga izvedle študentke iz Maribora, in **nakup drv za ogrevanje zavoda v zimskih mesecih**.

Škofijski karitas Koper in Ljubljana sta že štirinajstič podprli **nakup gradbenega materiala**

in izvedbo prostovoljnih taborov v Bosni v Kakanju in Banja Luki, preko katerih je lani 35 dijakov iz škofijskih gimnazij v Ljubljani in Vipavi 5 družinam pomagalo pri gradnji in obnovi hiš in pripravi drv za zimo.

Škofijska karitas Novo mesto v sodelovanju s sestro Slavko Cekuta **v kraju Elbasan v Albaniji pomaga najrevnejšim družinam in podpira delovanje doma**, kjer sestre pomagajo 49 zapuščenim otrokom in mladostnikom, v kraju Gramsh na jugu države, kjer deluje s. Vida Gerkman, pa smo lani podprli **nakup zdravil, invalidskih vozičkov in sanitetnih materialov za nego bolnih in ostarelih na domu**.

Kot že nekaj let vas tudi tokrat vabimo, **da ne pozabimo** na brate in sestre v bližnjih državah. Tudi letos bomo s pošilkami in nakupom hrane, obleke, šolskih potrebščin, sanitetnega in drugega materiala ter podporo programom in prostovoljskim taborom pomagali v Srbiji, BiH, Makedoniji in Albaniji. •

Sestra Slavka Cekuta pravi: *»Pri našem delu se srečujemo z različnimi oblikami revščine in zanemarjenosti. Najbolj so prizadete revne družine z več otroki. Vsak dan trkajo na naša vrata in prosijo za pomoč. Najbolj boleče je, ko mati pripelje svojega otroka v dom in pove, da ga ne more več poslati v šolo in ne preživeti.«*

Izjava tajnika Caritas Aleksinac Gorana Žalca: *»Stopnja brezposelnosti je na območju Aleksinca zelo visoka, preko 50 %. Pomoč najbolj potrebujejo ranljivi otroci, ki živijo v družinah brez vsakega dohodka in z drugimi socialnimi stiskami, ter romski otroci in osamljeni starejši, ki živijo v zelo slabih razmerah.«*

Vodja taborov v BiH: *»Mladi dijaki si želijo, da bi s svojim prispevkom in delom dali prebivalcem pogum in voljo za obnovo porušene domovine in za vrnitev v opustošene domove.«*

Polona Strnad Bensa, poletni tabor v Bosni: *»Dijaki, mladi prašni vojaki, pa so pomagali, da je kmalu pod varno streho našla zavetje mlada družina Josić. Moti se, kdor meni, da je današnja mladina brezčutna ...«*

Svoj dar lahko nakažete na:
Slovenska karitas, Kristanova ul. 1, 1000 Ljubljana
TRR : 02140-0015556761 Sklic: 00 2518
Namen: Pomoč JV Evropa
Koda namena: CHAR
BIC banke: LJBAS12X
Srčna hvala za vašo solidarnost!

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

- 7. 3. Svetovanje in pomoč žrtvam nasilja, ob 16.00, Vrbje, vodi ga. Zdenka Jan
- 10. 3. Kuharski tečaj, priloge in prikuhe, ob 17.00
- 14. 3. Svetovanje in pomoč žrtvam nasilja, ob 16.00, Vrbje, vodi ga. Zdenka Jan
- 14. 3. Plenum, sv. Jožef Celje, ob 16.00 križev pot, ob 16.45 začetek Plenuma
- 17. 3. KDŽ, ob 19.00
- 21. 3. Svetovanje in pomoč žrtvam nasilja, ob 16.00, Vrbje, vodi ga. Zdenka Jan
- 24. 3. Skupina za žalujoče, ob 17.00
- 27. 3. Kuharski tečaj, ob 17.00
- 28. 3. Svetovanje in pomoč žrtvam nasilja, ob 16.00, Vrbje, vodi ga. Zdenka Jan

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 1. 3. ob 9. uri sv. maša cerkvi sv. Štefana v Vipavi, nato Občni zbor Škofijske karitas Koper v Škofijski gimnaziji Vipava
- 3. 3. Srečanje Karitas vipavske dekanije
- 5. 3. Srečanje Kraške DK
- 10. 3. Srečanje DK Idrija Cerkno in Postojnske DK
- 18. 3. Srečanje Goriške OK
- 20. 3. Tajništvo DK Ilirska Bistrica
- 22. 3. Postna duhovna obnova, Vipavski križ
- 26. 3. Križev pot, DK Ilirska Bistrica
- 28. 3. Odbor za materialno pomoč, Ajdovščina
- 30. 3. Križev pot na Sveto Goro

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

- 15. 3. ob 9.00 sv. maša v stolni cerkvi sv. Nikolaja, nato Občni zbor Škofijske karitas Ljubljana na Teološki fakulteti v Ljubljani

ŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

- 8. 3. ob 9.30 sv. maša v mariborski stolnici, nato **Plenum Nadškofijske karitas Maribor** v Slomškovi dvorani

ŠKOFIJSKA KARITAS MURSKA SOBOTA

- 29. 3. ob 9.00 **Plenum Škofijske karitas Murska Sobota**

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

- 6. 3. ob 17. uri v Baragovem zavodu četrtkov izobraževalni večer »**Nasilje – odločno NE**« s predavateljico dr. Andrejo Poljanec
- 22. 3. ob 9.00 v župnijski cerkvi v Šmihelu sv. maša, nato v veliki dvorani Baragovega zavoda Občni zbor Škofijske karitas Novo mesto

Dobri Bog!

V postu nam daješ možnost,
da poglobimo svojo vero in
naredimo nekaj dobrega.

Opogumi nas, da bi znali biti zmerni v hrani,
alkoholu, televiziji in drugih razvadah.

Daj nam moč, da bomo znali vzpodbujati vse,
ki potrebujejo toplo besedo.

Daj nam modrost, da se bomo upali zavzeti
za vse, ki se jim godi krivica,
ter so zapuščeni in zavrženi.

Odpoved, molitev in dobra dela,
naj nas približajo Tebi in ljudem,
med katerimi živimo. Amen.

Vizija Slovenske karitas:

Karitas

- ljubeča skrb Cerkev za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004